

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

<p>PREȚUL ABONAMENTULUI: Pe un an 16 coroane Pe o jumătate de an 8 coroane Pe un pătrar de an 4 coroane Abonamentele se fac la Administrația foii.</p>	<p>Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12 (lângă postă)</p> <p>Telefon Nr. 146. Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.</p>	<p>INSERATE se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12). Un șir petit primadată 60 bani, a doua-oară 50 bani, a treia-oară 40 bani.</p>
---	--	--

* Invățătorilor!

Muncind alătura de voi pentru luminarea păturii de jos a neamului, ca tovarăș credincios, nu vă putem zice alta decât: Bine-ați venit în orașul nostru!

Conducătorii acestei Foi, de aproape 30 de ani, ne silim să spargem vâlul gros al neștiinței. Că ne-a succes să fim cu drag primiți și în cele mai umilite bordeie, meritul în mare parte este al vostru.

Invățători! Voi ați pus fundamentul, pe care se ridică mărețul edificiu al neamului. În școalele cu acoperișuri de paie, voi v'ați trudit să deschideți ochii vlăstarilor tinere, spre a vedea lumina. Noi am continuat munca voastră, arătând cărarea pe care voi de mulțori nu ați putut arăta, ferecați fiind cu șiroafele paragrafilor ungurești...

Pentru truda voastră, voi ați încasat epitete frumos sunătoare dela ai noștri, dar de mulțori și insulte din partea celor dela putere pe vremuri. În general răsplata muncii voastre n'a fost care trebuia...

Spunem sincer, că avem un interes deosebit pentru congresul vostru. Voi aveți să desbăteți chestii gingașe, dela cari atârnă viitorul neamului.

În naționalismul vostru, despre care cei mai mulți ați dat proba de foc, nu ne îndoim. În situația schimbată numai aceea vă dorim: să aflați calea cea mai bună, care duce la încheierea și prosperarea neamului, cum și la ridicarea poziției sociale a voastră.

În felul vostru de a vedea lucrurile nu voim să ne amestecăm. Corpul învățătorilor români îl credem destul de matur ca să poată umbla pe picioarele sale. Asta mai cu seamă acum, când toate tagmele se organizează independent.

Din parte-ne ne exprimăm dorința numai într'acolo: Căutați a vă forma puncte de orientare sigure asupra stărilor prezente; căutați a vă face o convingere tare și bună asupra la cece trebuie să întreprindă corpul învățătorilor, atât în interesul patriei, cât și a tagmei. Iar dela convingerea ajunșă nu vă abateți cu una cu două.

Formându-vă cu toții o convingere tare, veți porni siguri la drum. Aceasta e cece vă dorim din inimă sinceră: să apucați pe drumul, spre care zorim cu toții.

De altcum repetăm încă odată: nu voim să facem directă presiune nici într'o parte, nici într'alta. Credem că e

conștient, ca învățătorii să nu se lase conduși de nimenea, cari n'au legătură cu cariera învățătorescă. Praxa îndelungată le va fi desigur ajutor.

Egoizmul personal încă trebuie delăturat. Un singur lucru să-l aveți în vedere: croirea unui drum, pe care mai ușor să ieșiți la lumină. Noi știm, că focul sacru al idealismului încă arde în sufletele învățătorime române.

Prin încheierea rândurilor, prin unirea forțelor, înarmați cu propriile convingeri, veți face ca glasul vostru să fie ascultat. În mâinile voastre e o parte din România de mâne. Avem nădejdi că voi veți face-o tare și luminată.

În așteptarea acestui fericit rezultat, dorim dăscălimii neamului un viitor mai fericit decât trecutul odios.

Redacția

Impărțirea pământului.

Dintre marile probleme (afaceri), cari așteaptă înfăptuirea dela guvernul național și Consiliul dirigent, cea mai arzătoare și cea mai de căutat este și rămâne: chestia agrară (afacerea pământului).

Această mare problemă dă de gândit capetelor celor mai luminate și oamenilor cari au durere pentru poporul nostru, pentru faptul, că în Ardeal este puțin pământ de împărțit.

Datele, după cum suntem informați, acum se adună și prelucra în ministerul de agricultură, iar întreg aparatul (materialul adunat și cu propunerile ce se vor face) va fi prezentat **Marelui sfat național**, care se va conchiemă, după cât se poate da cu socoteala până acum, în decursul lunei Martie.

Avem ținuturi, cum este spre pildă județul Hunedoarei, unde nu sunt moșii mai mari de 200—300 de jugăre. Populațiunea din acest județ este foarte deasă. Se naște acum întrebarea: Cui să-i dai pământ și cui să nu-i dai? Fiindcă pentru toți cei în drept nu este de ajuns.

Economi proletari (oameni cu ceva pământ, dar săraci de tot), cu câte un jugăre ori două de pământ, nu avem interes să facem, pentru că omul legat de puțină glie de pământ nu vrea să lucreze în întreprinderile industriale (fabrici și altele), cari negreșit trebuiesc făcute, mai ales în părțile cu pământ puțin.

Soldați au fost toți. Pământ pretind toți. Dar la toți nu ajunge, decât câte un petec, ba chiar și atunci, dacă desființezi de tot economia mare a câte unui proprietar mare.

Gâlceavă nu putem face în popor. De aceea cele mai multe moșii de acestea mai mici vor trebui prefăcute în pășuni comunale, ca astfel oamenii să-și poată ține pe ele vite și să trăiască din venitul ce îl

aduce oile, vacile, porcii și alte animale de casă.

Chestia aceasta a împărțirii nu se poate scutura din mână, dar nici nu se poate lăsa să o facă oamenii de capul lor, pentru că se pot întâmpla chiar între ei ciocniri, cari trebuie încunjurate.

Moșiile, cari au fost date în arândă, fie mari ori mici, trebuie împărțite necondiționat și desființate. Cine n'a lucrat el moșia, e dator să primească și capitalul (prețul moșiei în bani), care-i aduce dobândă, cum a primit banii de arândă.

Aceste moșii deci la tot cazul trebuie împărțite în rândul prim, prin cece dispar (se delătură) arândașii, cari, în mare parte au exploatat și pe proprietar și pe poporul muncitor.

În al treilea rând vin la împărțire moșiile de mână moartă, ale bisericilor, ale statului, ale fundațiilor și fondurilor.

În rândul din urmă vine proprietatea mare — peste 100 ori 200 de jugăre — a acelor proprietari, cari au lucrat ei pământul sub conducerea proprie. Așa ne închipuim noi rezolvarea (deslegarea) practică.

După toate semnele ce se arată, împărțirea se va face cu greu acum, în primăvara anului acestuia, pentru că înainte de toate banca agrară, care să financeze întreprinderea (să adune și să dea banii) este abia acum pe cale a se înființa.

Al doilea motiv mai este și acela, că o chestie așa mare și însemnată trebuie înfăptuită și cu respectarea drepturilor foștilor proprietari. Din una sau două ori trei proprietăți (moșii) mari, proprietarul va avea să-și aleagă una, iar celelalte vor fi împărțite pe dintregul. Pentru aceasta trebuie însă timp și studiu, ba înainte de toate trebuie luate în considerare și interese de ordin moral și național.

Consiliul dirigent la tot cazul trebuie să ia măsuri liniștitoare, iar ca să nu ră-

mână moșiile nelucrate în 1919 va trebui să hotărască la un fel: ori că moșiile se dau țăranilor în parte, ori la țărani în arândă, ori apoi se prefac multe din ele în pășunate, încât nu sunt sămănate cu sămănătură de toamnă.

Vor trece câțiva ani, până ce vom avea bucate vechi strânse prin coșuri. De aceea pământul trebuie lucrat pe de-antregul, ca să aducă roade și pentru ceice îl lucră, ca și pentru ceice nu pot lucra, cum și pentru proprietar, care într'un stat de drept nu poate fi dat pradă pornirilor maselor (poporului) de multeori asmuțate de câte un semidoct (nepriceput) care apoi pescuește în turbure.

Să cere mare, dar mare înțelepciune și prevedere, pentru de a înfăptui această problemă, spre mulțumirea celor interesați, proprietar și popor.

Până acum nu avem motive de neîncredere în conducătorii noștri și în membri Consiliului dirigent de azi.

Nu suntem însă de părerea, ca poporul să nu lucre în parte, ori să nu ia în arândă locul, ci să îl lase mai bine nelucrat. Prin aceasta se face țării o pagubă mare și să produce anarhie, după care de sigur va urma o și mai mare scumpete și foamete. La astfel de fapte pot îndemna numai oameni fără suflet.

Noi gazetarii români apărăm interesul poporului, dar nu putem apăra porniri sălbătice, cari ne compromit și păgubesc.

Vom ține chestia la suprafață, așa cum cer interesele poporului și interesele țării.

Cum stăm cu pacea.

Am scris în numărul trecut, că statul păcii a hotărât formarea Ligei națiunilor. În această Ligă au fost primite până acum 14 țări și anume: Statele-Unite, Anglia, Franța, Italia, Japonia, Belgia, Brazilia, China, Grecia, Polonia, Portugalia, România, Serbia și republica Cehoslovacă.

Punctele principale, cari ar trebui ținute de națiunile cari formează Liga, ar fi următoarele:

Toate statele, cari fac parte din Liga națiunilor, se obligă a nu ține mai mulți soldați, decât sunt de lipsă pentru păstrarea ordinii în țară. Fabricarea armelor și a muniției încă va fi hotărâtă, până unde poate ajunge.

Națiunile, cari se țin de Ligă, vor apăra integritatea (neștirbirea) și drepturile tuturor națiunilor asociate. Dacă o națiune nu-și va face datoria în această privință, va fi silită de Consiliul Ligii să o facă.

De se va începe războiul, sau se va amenința una din națiunile Ligei, aceasta se va socoti ca afacere a întregii Lige.

Națiunile Ligei se obligă, că orice neînțelegere se va naște între ele, vor supune cauza unei judecăți, și numai la trei luni după aducerea judecății vor apăla (recurge, începe) la arme, dacă cu judecata adusă nu sunt mulțumite.

Dacă un reprezentant al unei națiuni va provoca neînțelegere în sinul Ligei, țara pe care a reprezentat-o va fi pedepsită. Și anume: Se vor rupe legăturile comerciale și financiare cu respectiva țară.

Consiliul Ligii va lua măsurile de lipsă pentru adunarea de armată, cu care să apere pe cel atacat.

Statele cari se vor croi acum după război, dacă nu se pot conduce singure, vor fi puse sub scutul unei țări mai mari, fiind supravegiate de Ligă.

Liga se va îngriji de aducerea în ordine a locurilor pustiite în război și va supraveghea libertatea comerțului internațional (comerțul din lumea mare).

Liga națiunilor e inventată cu scopul de a feri națiunile de război, cari nu duc, decât la nimicirea de vieți și alte bunuri strânse cu mari ostenele.

Prin faptul, că nu se va mai ține atâta armată, nu se vor mai fabrica milioanele de arme și muniții, țările vor scăpa de poveri bănești mari.

Cu acei bani se vor putea face alte lucruri bune și folositoare, ca școli, spitale, drumuri bune etc.

Noi ca Români, numai bucură ne putem, de fondarea Ligei națiunilor. După ce Dumnezeu ne-a ajutat să ne vedem toți cei împărțiți în patru părți, laolaltă, — în viitor ne vom sili să trăim în pace și bună înțelegere cu toată lumea.

Dacă însă, careva dintre vecini ne va conturbă aceasta dorință, ne vom ști face datoria ori și când.

Celuice cu pace se va apropia de noi, cu pace îi vom răspunde. Cine furtună dorește, îl vom stămpăra!

Până când Doamne?

Până când Doamne vei mai răbdă sălbăciile ungurești, pe urma cărora zilnic curge sânge românesc nevinovat!

În satele unde armata română nu și-a pus încă piciorul, grozăviile comise de Săcui se țin lanț. Ard satele și clocotește pământul de hoetele femeilor și ale copiilor. Cetele de Săcui înarmați și-au pus de gând pustiirea neamului nostru.

Se aud vești despre ridicarea oamenilor noștri învățați, din așternutul lor, fără să li se mai dea de urmă. Se jefuesc avururile oamenilor, rămânând în toiul iernii fără pâine pe masă. Se necinstesc fete și femei fără pic de rușine și frică de Dumnezeu. Se iau vieți tinere între chinurile cele mai înfiorătoare. Bătăile sunt la ordinea zilei.

Când vom afla toate suferințele fraților noștri din locurile neocupate azi, iadul cu chinurile lui ni se va părea poate mai ușor ca iadul fraților noștri.

Pentruca lumea mare se învețe a cunoaște bine pe Unguri, dl Dr. Stefan C. Pop, șeful resortului de război a dat unele lămuriri cu privire la purtarea lor. E aceasta un pomelnic trist de oameni împușcați, înțepați cu baioneta, arși și îngroșați de vii.

Și care a fost păcatul Românilor? Acela că s'au născut Români și vreau să trăiască ca Români. Barbarii aceștia, în furia lor, vreau să ne șteargă de pe fața pământului. Zic, vreau, căci de putut nu pot.

Ar putea, când noi am fi oameni slabi. Dar nu suntem. Tinerii, cari aleargă din munți și din câmpii spre cazarme, le va băga mințile în cap, dacă și le-au pierdut. I-am văzut pe acești flăcăi români, venind cântând: La arme cei de-un sânge și de-o lege... și m'am cutremurat la gândul, că ce va fi, când ei își vor pierde răbdarea. Atunci:

Murim mai bine 'n luptă, cu glorie deplină, Decât să fim sclavi iarăș în vechiul nost' pământ.

Partidul țărănesc din Basarabia.

Basarabia... O, a fost o vreme, când la auzul acestui nume, fără să vrei, ți se înfățișau înaintea ochilor țărani legați în lanțuri, bătuți, umiliți, purtând în port și vorbă urmele adânci ale lipsei de carte. Vremurile s'au schimbat. Țarul, tătucul, nu mai este. Basarabia s'a smâncit din ghiarale Rusiei aruncându-se în brațele mamei sale...

Știrile, cari ne vin acum de-acolo ne arată, că Basarabienii au fost pătrunși de spiritul vremii mai în grabă decât ne închipuim noi. Aflându-se omul, care să se pună în fruntea mișcării, Basarabienii l'au urmat. Partidul țărănesc basarabean cuprinde teren. Își are programul său, de care va trebui să se țină seamă. Acest program stă din 14 puncte. Fiecare punct e un drum, care țintește spre întărirea țării.

Fiind Basarabia și peste tot România mare, un stat agrar, cu o mare majoritate de țărani, partidele țărănești nici când nu vor putea tinde la nimicirea statului, ci la întărirea lui. Dacă s'a zis, că țăranul e talpa țării, numirea nu i s'a dat greșit.

Fiind și noi, — cei grupați în jurul acestei Foi, — copii de țărani, ai căror părinți și frați și azi poartă tradiționala opincă și cojoc, salutăm cu dragoste de frate partidul țărănesc basarabean.

În legătură cu cele de sus, amintim că în Basarabia s'a înființat o însoțire numită „Casa noastră“. Ea se va ocupa cu împărțirea de pământ țăranilor. Pentru alegerea unor membri la această însoțire țărani basarabieni din județul Chișineu au ținut în Chișineu un congres sub prezidenția dlui Pan. Halipa, însuflețitul conducător al partidului țărănesc basarabean. Din acest congres s'a trimis Maiestății Sale Regelui următoarea telegramă:

„Congresul țărănesc al județului Chișineu, adunat spre a alege cinci delegați în comisia județeană a „Casei Noastre“, înainte de a purcede la înfăptuirea lucrării împroprietăririi, trimite închinarea sa Regelui țărănesc, pentru sfânta dreptate, care i se face după veacuri de suferințe, ascultând glasul Sfatului țării și dând pământ sătenilor basarabieni, atât de părintește primiți la sinul patriei mume.

„Să trăești Măria Ta și să ne deslegi de toate strânsorile, purtând credință, că și noi vom face zid neînfrânt din piepturile noastre pentru apărarea hotarelor Țării și a Tronului dela care ne vine dreptatea și lumina“.

Asupra mișcărilor țărănești din Basarabia, vom reveni mai pe larg în unul din numerii viitori ai Foi.

Increstări la răboj...

România tare.

Dela un colț la altul, pe meleagurile locuite de Români cuvântul „Trăiască România mare“ a ajuns un fel de „Bună dimineața“ ori „Să dea Dumnezeu bine“, atât de des îl folosim la orice ocazie.

De se întâlnesc doi oameni se întâmpină cu: „Trăiască România mare“, de se țin banchete se golesc pahare cu „Trăiască România mare“; la nunți, la botezuri, la șezători, cu un cuvânt la orice

convenire și la orice adunare strigăm cu însuflețirea curată a celui desrobât: „Trăiască România mare“.

În schimb bem mai mult și — muncim mai puțin. Două rele, cari trebuiesc stărpite cu totul. România mare, dragi cetitori, trebuie să fie și tare, căci altcum înzadar strigăm să trăiască, că tot nu trăește, cum trebuie să trăiască.

Strigând numai și golind pahare nu-l facem mai cuminte pe Ungurul sălbatic, ce ne atacă mișelește pe frații, cari încă nu sunt la adăpost. Facem însă ca plugul să prindă rugină, ogorul să ni se înțelească și ograda să ni-o pustiim, spre a putea ține sfat de voie bună la crâjma din drumul mare.

În loc de toate astea, — cari numai la bine nu ne duc, — datorința sfântă a fiecărui Român ar fi, ca, — după „Tatăl nostru“ de dimineața, — să zicem și: „Doamne ajută-ne ca din România mare să putem face România tare“, și apoi cu nădejde să ne prindem la muncă.

Căci numai prin muncă, — fericindu-ne pe noi și familia noastră, — ne fericim și întărim scumpa Românie mărită, făcându-o tare și puternică, așa cum au visat-o moși-strămoșii noștri în scurgerea veacurilor.

Să fim muncitori, neadormiți, dacă soarta ne-a dat fericirea să vedem cu ochii săvârșirea celui mai mare act din istoria neamului.

Cine și de-acel înainte, — ocolind munca, — va striga: „Trăiască România mare“ numai din fundul crâjmelor, ăla să știți, dragi cetitori, că nu-și iubește neamul. Destul a fost cu vorbele și prea mult cu beutura ademenitoare. Înălături cu ele! Acum mai adânc trebuie să tăiem brazda în ogor, mai cu pricepere trebuie să ne purtăm rostul gospodăriei și mai mult ca oricând trebuie să muncim.

Iar dacă vr'un noor întunecat ar încerca să ne tulbure în munca noastră de clădire națională, oțel și foc să ne punem în brațe, spre a ne apăra seninul cerului nostru românesc.

Ilie Undrea.

Congresul funcționarilor de bancă.

Prin aceasta convocăm primul congres al funcționarilor de bancă români din Ardeal, Bănat și ținuturile din Ungaria alipite Regatului român, ce se va ține în Sibiu, la 2 Martie st. n. a. c., la orele 9 a. m., în sala de ședințe a Magistratului orașenesc.

PROGRAM :

1. Deschiderea Congresului.
2. Constituirea.
3. Situația funcționarilor de bancă români.
4. Propunere pentru înființarea Uniunii funcționarilor de bancă români din Ardeal, Bănat și ținuturile din Ungaria alipite Regatului român și prezentarea statutelor.
5. Eventuale propuneri.
6. Închiderea adunării.

Sibiu, în 10 Februarie 1919.

În numele comitetului inițiatorilor:

Constantin Popp. I. B. Păcurariu

Notă. Pentru cvartirare să se adreseze doritorii de a participa la Congres la dl Ioan Rebeaga, cassar la „Albina“, Sibiu, până la 26 Februarie 1919.

Asentările...

Sibiu, Februarie 1919.

Mi-aduc aminte de asentările trecutului. Curgeau românașii noștri valuri-valuri, de pe culmile dealurilor, din văile munților, din seninul șesurilor, spre locurile de asentare. Veneau prinși pe după cap, în cântece de jale:

Neamțule mă iei, mă duci
Toama 'n graniță la Turci.

și:

Eși mândruțo la portită
De vezi Neamțul cum mă duce.

Glasul doinei plângătoare se respira în largul zărilor, ca un glas de clopot la o 'nmormântare. Ajungeau apoi acești copii:

Tineri fără de mustață,

Mi-au pus pușculița 'n brață...

se învețe o instrucție în limbă străină, cu șopistrac, befeluri, cu căzarmariște, cu ăbersfunguri, geveruri și împităgehorzam, cari erau un chin pe bieții băieți, mai mare ca ori care deprindere obositoare.

Mi-aduc aminte de un băiat bun, care mai bine s'ar fi bătut cu cinci, de cât se poată spune: Seine Exelenz Kriegsminister. Spunea cum știa el: *Zale halaristiu cristiu...*

Dar a fost odată, ca nici odată și e bine nici să nu le mai pomenim.

Azi tinerii noștri au venit ca la nuntă cu cântece pline de curaj. Răsunau văzduhul de: „La arme cei de-un sânge și de-o lege“ și „Deșteaptă-te Române!“ Azi n'am auzit de pe buzele nici unuia:

Pușca și oțelele

Imi vor roade șelele.

Nu! Căci sunt copii României, cari au ascultat glasul țării și sunt hotărâți să-și dea viața pentru ea, dacă cere lipsa.

Să trăiți băieți, voi sunteți țaria noastră!

Cum se pot trimite bani pentru Foaie.

O parte mare dintre abonați au trimis deja banii pentru abonament pe anul 1919. Dar mai sunt o seamă, cari nu pot trimite din cauză, că posta nu primește bani. Acestora le dăm sfatul să trimită banii prin bănci. Și anume în chipul următor:

Cutare abonat al nostru se va duce la banca românească din sat (sau dacă în sat n'ar fi la cea din apropiere), unde va plăti banii pentru „Foaia Poporului“ din Sibiu. Această bancă, prin scrisoare înștiințează băncile noastre „Albina“ sau „Lumina“ din Sibiu, care apoi ne vor da suma ce a plătit-o cineva pentru Foaie în acel sat.

În acest fel se pot face plăți și fără ajutorul poștei. Doar așa se fac multe plăți în toată lumea, ce e drept, în sume mai mari. Credem însă, că considerând

stările de azi, băncile noastre vor mijloci chiar și plăți mai mici în schimbul unei taxe potrivite. Faceți deci astfel iubiți abonați, cari voiți să nu vă oprim Foaia. La bancă veți plăti ceva taxă potrivită pentru scrisoarea băncii la Sibiu.

Pe de altă parte rugăm pe toți oamenii noștri de bine să lățească această Foaie în cercul cunoștințelor lor, ca astfel să o putem face tot mai bună. Prețul de abonament este:

Pe un an 16 coroane,

Pe o jumătate de an 8 coroane,

Pe trei luni 4 coroane.

Numeri de probă trimitem gratis oricui, dacă cineva de fapt și vrea să aboneze Foaia. În cazul acesta să ne scrie numai adresa.

Cât pentru trimiterea foilor observăm spre orientare: Fiind mai peste tot locul poșta încă tot în mâni ungurești, aflăm cu cale a scrie comunele deocamdată tot ungurește. Asta va mai merge așa câteva săptămâni. Nu voim să se întâmple, cum am auzit deja, — că neputând poștarul dela cutare poștă ultimă să cetească numirile românești, se pierde foaia, iar abonatul nostru din sat tot așteaptă după Foaie, care din vina nepriceperii poștarului nu mai ajunge la el. Dar în scurtă vreme se va îndreptă și aceasta. Numele comunelor se vor scrie apoi numai românește.

Dela frați pentru frați.

— Domnul Tache Ionescu a spus unui gazetar din Italia următoarele: Vechea Românie era unul din grânarele Europei. Acum se vor alipi de noi Basarabia și Bănatul, astfel că totalul produselor românești va fi cu mult mai mare decât trebuie pentru locuitorii țării.

— Telegramele sosite din Paris vestesc, că puterile Antantei sprijinesc cererile României la sfatul păcii. Aceasta se poate vedea și din gazetele lor, în cari se scrie bine despre noi și drepturile noastre.

— În Paris s'a aprobat de bun planul împrumutului extern al României. E vorba să se facă un împrumut de 500 milioane Lei. Acesta e un semn, că străinătatea are încredere în noi.

— Mai toate gazetele noastre au adus știrea, că între Bichiș și Solnoc a fost omorât un trimis (un curier ce mergea la Budapesta) al Consiliului dirigent, de câțiva Unguri sălbatici. — Se vede că-i mănă rău pielea pe dumnialor.

— Căpitanul american Green, care e însărcinat cu împărțirea alimentelor sosite din partea Antantei în România, lucrează din răspuțeri pentru ajutorarea săracilor din țară.

— Gazetele veninoase ungurești din Arad, fiindcă improșcau cu balele lor scârboase pe Români, au fost puse sub cenzură franceză. Acum cățelele nu mai pot lătră mult, căci li s'a pus botnița pe gură.

— Pagubele făcute de maghiari în satul românesc Bologa s'au prețuit cu 600 mii coroane. Așa ceva numai pe vremea strămoșilor lor Huni s'a mai pomenit.

— Cunoscutul ziarist român dela noi Sever Bocu, a scos la Paris o gazetă sub numele „România mare“. Ea e foaia ofițerilor și a voluntarilor români. — Li dorim noroc!

Dar vezi, eu aveam gândul să vă scriu despre altceva, când colo nu știu cum să încep. Adecă de unde să pornesc aş şi eu, dar nu știu cum dracu s'a sfârşit. Căci mă rog, mi-am pus gândul, să îți scriu azi ceva despre pasările călătoare, ivite prea de timpuriu pe plaiurile noastre.

O! cu câtă bucurie aşteptam odată ivirea în zare a adevăratelor paseri călătoare, a drăguțelor de rândunele!

Ele ne aduceau căldură, speranță, iubire. Se arătau, când razele soarelui te gădileau prin geamurile ferestrii și te furau dela masa de lucru. Te înşelau și plecai după ele afară la câmpul, care își țesea haina verde de mătasă. Acolo, sărutat de razele dulci ale soarelui, urmăreai și-ți ghiceai viitorul din sborul lor.

Când primăvara, ți-se ivește pentru prima oară numai o singură rândunea, ai să petreci anul mai mult în singurătate. Dacă două deodată îți ies înainte ai să-ți petreci mai mult cu aleasa inimii. Așa spune o credință din bătrâni. O, de mi s'ar ivi și mie două!

Vezi cum te duce gândul înainte!? Afară e frig, zăpadă, suflă vântul rece de către Turnul-roșu și eu vorbesc de iarbă verde și de paseri călătoare!

Da! da! Paseri călătoare am văzut astăzi în orașul vostru! Numai cât acelea nu sunt adevăratele rândunele. Mă iartă, dar nu le găsesc o altă numire mai potrivită. Să le zic pe nume, s'ar supăra mulți pe mine.

Am urmărit cu atențiune și am studiat o astfel de pasere. Nu râde, frate Sfredeluș! Eu sunt foarte îngrijorat de acești oaspeți neîndatinați.

Mi-aduc aminte, când eram copil, ce-tia tata dintr'o carte, căreia îi zicea Alexandria, despre niște paseri cu ciocul de fer.

Acestea, despre cari amintesc eu, nu-s cu ciocul de fer. Ele au niște piciorușe subțiri-subțiri și golașe, pene în toate culorile, mai toate au gâtul subțire și fără pene. Au fața ca omul. Ochii cufundați în orbite și foarte mișcători. Aruncă privirea când în dreapta, când în stânga, înainte și înapoi. Am putea zice, că uitatul lor nu e bun. Obrăjorii, la unele alb ca va-

rul, altele au pe ei făină de două degete, crezi că-s venite dela moară. Nasul ascuțit ca dunga unui cuțit. Búze roșii sau vinete...

Știi frate Sfredeluș, că mie nu-mi place purtarea lor!? Sunt atât de obraznice, că-ți sboară tot pe dinainte. Și la purtare seamănă mult cu flutureii de noaptea, cari se învârtesc în jurul lămpilor. Le place și lor strălucirile. Dacă ochesc un lanț de aur pe pântecele unui burtăverde, sau ceva inele strălucitoare pe degetele vre-unui copil de bani gata, le dau târcoale, și-și domolesc sborul, că le poți prinde cu mâna.

Cum am spus mai sus, mie îmi e băttător la ochi ivirea acestor pasărele pe meleagurile noastre. N'ar strică, dacă cei chemați, le-ar prinde și închide în colivie (galiscă). Am scăpa lumea de-o speranță prea grăbită, că e aicea primăvara.

Nu știu frate Sfredeluș, câți mă vor înțelege. Dar nu puteam vorbi pe șleau, căci aş fi ajuns la ceartă cu nevasta, care la toate îmi zice: „Mă nu-ți mai vârâ nasul unde nu-ți fierbe oala, și femeilor (pardon, am vrut să zic: paserilor) dă-le pace!”

De altădată despre altele.

Răzuz.

Trăgând cu urechia...

— In dreapta și în stânga. —

Înainte unei trafici, unde să vând multe ziare românești stau doi țărani și cetesc numele gazetelor puse afară la vedere:

— Iz—bân—da, A—de—vă—rul, Uni—ver—sul, Da—cia...

— Ți-am spus io mă Gheorghe, că să mută Bucureștiu la Sighiu, — zice cel cu căciulă mai țuguiață.

— De unde știi? — întreabă celalalt.

— D'apoi nu vezi că ăsta cu gazetele s'o și mutat aici. Că doar ți-am spus io, că oraș ca Sighiu nu-i în lumea toată...

— Mă Pavele, tu ai umblat mai mult pela oraș, spune-mi: De ce țin domnii când sunt în hoteluri, găteje între dinți?

— D'apoi tu nu ții țevea pipei în gură, când n'ai tăbac? Și ei le țin în loc de țigări; că-s scumpe al dracului și pe acolo...

Petrol.

Azi țara mă chiamă...

Azi țara mă chiamă sub mândrul ei steag,
Las tată și mamă, las satul meu drag.
Pe buze cu cântec, în suflet cu dor,
Pășesc voinicește, să-i dau ajutor.

Căci eu sunt recrut,
Cel dintâi cerut,
Și am datoria
Să apăr moșia,
Glia strămoșească,
Țara românească!

Grăbiți-vă mamă și scumpe surori!
N'auziți cum cântă ceilalți feciori?
Buciumul cum sună! Vai, eu întârziu!
Prindeți cu ac iute, florile 'n chipiu

Căci eu sunt recrut,
Cel dintâi cerut,
Și am datoria
Să apăr moșia,
Glia strămoșească,
Țara Românească!

Rămâneți cu bine, fetelor din sat,
Ne-a chemat la oaste Marele împărat,
Și noi mergem veseli, cântând, doi cu doi.
Fetelor! Nu plângeți prea mult după noi!

Noi suntem recruți,
Cei dintâi ceruți,
Și-avem datoria
Să apărăm moșia,
Glia strămoșească,
Țara Românească!

Petrea Dascălul.

Cugetări pipărate.

Din traista lui Moș Ilie.

Când două femei șopocăesc între ele, să știi că acolo despre a treia e vorba, pe care o vorbesc de rău.

Dacă Dumnezeu n'ar fi lăsat și soacre în lume, ginerii s'ar fi plictisit cu mult mai iute, căci n'ar fi avut unde își căuta slămintă de vorbă.

Știri diferite.

— Evreii din Hotin (Basarabia) s'au prezentat la comandamentul român al garnizoanei de-acolo spre a aduce mulțumitele lor trupelor române, cari i-au scăpat de bandele bolșeviste.

— După știrile dela ministerul de războiu francez, Franța a pierdut în războiul acesta 77 de generali.

— Foile ungurești au umplut lumea cu știri mincinoase, că șeful comisiei de control engleze dl Pomerol, ar fi făcut în Budapesta declarații favorabile Ungurilor. Acum singur dl Pomerol desminte (declară de neadevărată) știrea foilor ungurești. Domniasa spune, că nici un fel de declarații politice n'a făcut, deoarece însărcinarea Domnieisale a fost numai militară. Ungurii trebuie să învețe odată, că cu minciunile prânzesc, dar de cinat nu mai cină.

— Marii fabricanți de căi ferate din America au trimis reprezentanți în Europa spre a se înțelege cu diferitele direcțiuni de căi ferate asupra materialului de lipsă.

— Foile ungurești anunță, că ministrul de interne maghiar a căzut, iar în locul lui a fost numit Tolnay Lajos. În fiecare zi un ministru, — cam așa merg treburile în Ungaria revoluționară.

— Lloyd George, prim-ministrul Angliei în zilele trecute s'a înțeles cu căpeteniile muncitorilor asupra timpului de 8 ore de lucru.

— Sfatul păcii a hotărât ca Germania să plătească numai decât Belgiei despăgubirea hotărâtă. Până când nu va fi plătită această despăgubire, condițiile aspre impuse Germaniei nu vor fi ușurate.

— Ministrul bolșevic rus Radec, care reprezintă Rusia la Berlin, a fost arestat. E învinovățit că ar fi lucrat cu bani grei spre a împinge Germania în ghiarale bolșevismului.

— În 11 Februarie n. a plecat din Paris către București primul tren express (special). De-acî înainte va circula regulat acest tren între Paris-București.

— Intre București și Giurgiu s'a întâmplat o groaznică ciocnire de trenuri. Au fost 7 morți și 20 de răniți.

Dacă locuiești cu soacra într'o parte de țară, traiul ți-e amenințat; dacă locuiești cu ea într'un oraș (sau sat), traiul ți-e primejduit; iar dacă te pune păcatele să locuiești cu ea sub un acoperiș, — ești khus pe copcă.

Când soacra șopocăește ceva nevastă tale, trebuie să te pregătești de ofensivă.

Intr'o căznicie, unde bărbatul are arțag și nevasta părțag, cam puține blide întregi găsești acolo.

Șoadă mai e și dragostea! Când e numai la suprafață, îndrăgostiții vorbesc tare; când e pe drumul inimii, îndrăgostiții șoptesc între ei; iar când a pătruns deja în inimă, nici nu vorbesc nici nu șoptesc (atunci ochii și oftatul au cuvântul).

Dacă s'ar strânge toate lacrimile vărsate de femei dela potop încoace, — am fi amenințați cu alt potop.

— În București se continuă ascultarea martorilor în cauza trădătorului Verzea, spionul Nemiilor. Zilele viitoare vom afla judecata adusă.

— Maiestatea Sa regele Ferdinand a subscris un decret (ordin) în înțelesul căruia toți profesorii cari s'au purtat neromânește în decursul războiului, pot fi oprți din slujbă. — Doamne bun ar fi și la noi un astfel de paragraf.

— Prizonierilor români din Franța, când li s'a făcut cunoscut hotărârea noastră dela Alba-Iulia, au plâns de fericire și nu le venea a crede celor auzite. Unii întrebau, că „unde-s penele de cocoș“, la ce li s'au răspuns că le-au luat vântul. Atunci ei au început să cânte un „Deșteaptă-te Române“ din piepturile de a-ramă.

Numirile românești în administrație și judecătore.

În decursul veacurilor, siliți de puterea celor dela cârmă, am folosit în administrație numiri oficioase, cari erau traduse după cele din ungurește. Acum Consiliul dirigent a statorit noile numiri, pe cari trebuie să le folosim de aicea încolo, atât în vorbă cât și în scris.

Dacă suntem de un sânge și de o lege, apoi să vorbim și limba la un fel. Iată noile numiri pe cari trebuie să le întrebuițăm :

În administrație:

În loc de comitat (megye, vármegye) vom zice sau scrie *județ* . Se va zice: județul Sibiu sau județul Alba-Inferioară. În loc de cerc (járás) vom zice *plasă* , (de exemplu plasa Săliște). În loc de oraș cu magistrat (rendezett tanácsú város) *oraș cu consiliu* .

Funcționarii administrativi: În loc de comite suprem (fișpan, főispán) *prefect* ; în loc de vice-comite (alispán) *subprefect* ; în loc de protonotar (főjegyző) *primnotar* ; în loc de vice-notar (aljegyző) *notar* și anume de clasă I. sau II. după cum e împărțit. În loc de protofiscal (főügyész) *jurisconsult județian* (orașenesc). În loc de protofizic sau protomedic (főorvos) se va zice *primmedic* ; în loc de protopretor (főbiró, főszolgabíró) *primpretor* ; în loc de medic districtual (járásorvos) *medic de plasă* ; în loc de notar (comunal sau cer-

cual) se va zice *secretar* (comunal sau cercual). Deci pe satele noastre nu vom mai avea notari, ci secretari.

Celelalte numiri vor rămâne ca și până acum, așa: președinte, vicepreședinte la sedria orfanală, cassar, arhivar, contabil, veterinar, pretor, medic cercual (körorvos), primar (polgármester în oraș, községi biró în comune), consilier (városi tanácsos, községi tanácsos, esküdt).

În justiție (judecătoria): În loc de judecătoria cercuală (járásbíroság) *judecătoria de ocol* . Vom scrie spre pildă: judecătoria de ocol Blaj. Tribunalul asemenea se va spune sau scrie laolaltă cu locul reședinței, de exemplu: Tribunalul Sibiu, tribunalul Cluj, tribunalul Bistrița. În loc de tabla regească *curtea de apel* ; în loc de curie *curtea de cassatie și justiție* , în loc de jude cercual *judecător de ocol* ; în loc de jude la tribunal *judecător la tribunal* ; în loc de jude la tablă sau curie, *judecător la curtea de apel sau cassatie* . Ceialți judecători se vor numi *magistrați* (magistratură).

Când scriem acestea, totodată sfătuim pe oamenii noștri a păstra bine acest număr al Foi, pentru că vor avea de multeori lipsă de aceste nume. Și ar fi rușine, ca români, să nu ne silim a folosi numirile adevărat românești.

Afaceri bănești.

Aducerea de Lei și alți bani străini din România veche la noi sau ducerea în România. — Subscrieri la împrumutul Unirei din vechiul Regat. — Ștampilarea Leilor dați de Banca Generală Română.

Dela Consiliul dirigent, resortul finanțelor primim următoarele îndrumări:

Ministrul finanțelor din București a poruncit, că trecerea Leilor (bani românești) dați de Banca Națională, de pe teritoriul României vechi se pot aduce la noi numai cu știrea și învoirea Consiliului dirigent. Asemenea trebuie să se ceară permisiune (îngăduire) și pentru trecerea Leilor, dați de Banca Generală (adecă cei fabricați de Germani) precum și coroanelor, rublelor și alți bani străini, dacă vom să-i trecem dela noi în România veche.

Prin urmare, toți cari voesc să aducă bani buni românești din România veche

la noi, precum și ceice voiesc să treacă dela noi în România veche Lei dați de Banca Generală (germani), coroane sau alți bani străini, trebuie să ceară învoiala Consiliului dirigent, arătând în rugare suma banilor și că pentru ce scop îi aduce sau îi duce. În cazuri documentate permisiunile se dau de resortul finanțelor.

În România veche s'a deschis un împrumut numit împrumutul Unirei. Ministerul finanțelor din București a dat putere Consiliului dirigent din Sibiu, ca și la noi oamenii să poată subscrie sume pentru acest împrumut. Deslușirile și condițiile se pot afla dela Consiliul dirigent. Din 11 (24) Februarie se pot face subscrieri de sume, cari se primesc însă numai în Lei.

S'a fost dat ordin, ca banii dați de Banca Generală Română, până la 1 (14) Februarie să fie ștampilați prin Consiliul dirigent, resortul finanțelor. Acest termen s'a mai lungit, până în ziua când se va încheia subscrierile la împrumutul Unirii. Această zi va fi publicată prin gazete, de către ministerul finanțelor din București.

Indemnăm pe oamenii noștri, cari au bani în Lei germani să-i dea ca împrumut statului român. Pe lângă că și-i pun în loc sigur, cu dobândă bună, mai întăresc și Țara românească, dela care Germania trebuie să răscumpere Lei ce i-a făcut când ocupase România.

Răvaș dela Sibiu. Paseri călătoare.

Dragă Sfredeluș! De câteva zile sunt iarăș oaspele orașului vostru. Și dacă cumva interese înalte, personale-confesionale-naționale nu-mi vor da biletul de legitimație pentru călătorie, am să rămân mai multă vreme între voi.

Știi că m'a-ți pus în uimire cu progresul făcut, în timpul cât am lipsit de aici?... A-ți pus chiar și o tablă cu inscripție românească pe tranvaiul din Sibiu. Drept, că numai pe un vagon, dar eu știu proverbul: „Incetul cu încetul se face oțetul“. Meritați, mă rog, toată lauda că a-ți făcut începutul, doar tot începutul e greu.

FOISOARĂ

Pe-al nostru steag. *)

Pe-al nostru steag e scris lumină.
Lumină să se facă dar
În jurul nostru, precum noaptea
Se face în jurul unui far!

Din cele patru părți a țării
Venit-am mulți, arzând de-un dor:
Eroii cei fără de nume
Să-și spună și ei pasul lor.

*) Din prilejul congresului învățătorilor, ce se va ține luni în 11/24 Februarie n. în Sibiu, publicăm poezia aceasta a colaboratorului nostru, scrisă cu ocaziunea convocării Congresului proiectat de a se ține în anul 1913 la Cluj, dar oprit de guvernul unguresc. În intervalul de atunci până azi s'a schimbat fața lumii. Totuși o publicăm pentru unele idei, cari ni se par destul de actuale și la zilele noastre. Redacția „F. P.“

Nu gânduri negre și meschine
Ne-au strâns pe noi la acest loc,
Nici n'am venit s'aducem plângeri,
Noi, cei supuși probei de foc.

Noi am venit din depărtare
Spre centrul mândrului Ardeal,
Să spunem, — deși n'avem nume, —
C'avem un mândru ideal.

Pătrunși de sfânta-ne chemare
Ce-avem aicea pe pământ,
Vrem, noi, azi o mai bună soarte...
Și-o așteptăm de-atâta timp!...

Mai vrem egala împărțire
A greului ce suportăm
Și nu tot pe cela ce trage
Să-l îmboldim, să-l încercăm.

Apoi mai vrem s'avem și nume,
Ca orice tagmă de slujbași,
Ca nu cumva urmașii noștri
Să zică cândva c'am fost lași.

Avem atâtea răni deschise
Pe cari vom să le sanăm.
S'au cine-ar vrea sub greul zilei
Să vadă, că noi sucombăm?

Pe-al nostru steag e scris: lumină!
Lumină să se facă dar,
Și primul pas spre-a ne 'nțelege,
Să nu fie pas înzădar.

Petru O. Orlășanu

Poporale.

Mândro! La porțița voastră
A murit dragostea noastră.
N'ai ști tu vre-o doftorie
Cum s'o facem să învie?

Bade! Doftorie-ar fi,
Când tu iarăș ai veni
Pe la noi pe înserat:
S'o 'nviem tu 'n sărutat. P. O. O.

— Frații noștri din Bănat, primesc cu mare însuflețire trupele franceze, cari vin să ia locul Sârbilor. Francezii încă își arată dragostea față de-ai noștri la toate ocaziunile.

— Armistițiul cu Germania a fost din nou învins. Intre condițiile impuse Germaniei este și demobilizarea cea mai repede. Numai 26 de divizii va avea drept să țină sub arme. Se crede că condițiile impuse Germaniei la ultimul armistițiu vor fi așa făcute ca să poată fi primite ca condițiuni de pace.

Deslegarea ghiciturilor din numărul de Crăciun.

De Petrea Dascălul.

Ghicitura I.

Ferdinand, Inculeț, Vaida, Iancu, Eminescu, Elena, Stefan, Lucaciu, Roma, Albaulia, Elisaveta, Decebal, Eugenia, Lascariu, Europa și Neculcea.

Numele acestea să se așeze unul sub altul așa ca literile dela început, cetite de sus în jos să dea o frumoasă îndemnare.

Deslegarea.

Ferdinand	Albaulia
Inculeț	Roma
Iancu	Decebal
Vaida	Elisabeta
Eminescu	Lascaria
Stefan	Eugeniu
Elena	Neculcea
Lucaciu	Europa

Fii vesel Ardelene!

Ghicitura II.

Bere,	Moș,
Oi,	Teuș,
Lot,	Hi,

Din cuvintele acestea să se aranjeze numele a lor doi generali, des pomeniți în zilele din urmă.

Deslegarea.

Berthelot și Moșoiu.

Ghicitura III.

mă tu ești răzuș? — io!

Literile acestor vorbe să se așeze de așa, ca să dea numele alor două localități, unde armata română a câștigat învingeri strălucite.

Deslegarea.

Mărășești—Oituz.

Ghicitura IV.

Ce-i cu coadă,
Dar nu-i bou;
E cu coaje
Și nu-i ou?

Deslegarea.

Poama (mărul, para).

Ghicitura V.

Leul nare două coarne.

Din zicerea aceasta ștergeți o literă și vârâți alta în alt loc, ca să dea un înțeles adevărat.

Deslegarea.

Leul are două coroane.

Fiind numărul deslegătorilor foarte mare, iar locul în Foaie puțin și tare scump în aceste zile de mari prefaceri, nu am putut publica toate numele deslegătorilor. Ar fi cuprins loc mult, încât ar fi trebuit să lăsăm afară o mulțime de știri, de un interes cu mult mai mare pentru mulțimea cetitorilor.

Noi am promis, că între deslegători vom împărți prin tragere la sorți 10 cărți-cele. Numărul mare al deslegătorilor ne-a îndemnat însă să tragem la sorți 15 din aceste cărți.

Norocoși au fost următorii:

Lucreția Negrea din Herman Nr. 220 lângă Brașov și Niculae Ganea, preot gror, din Bendorf, cari au câștigat: câte o carte de Poezii de Octavian Goga (cu fotografia poetului).

Samoilă Prodea, Gusu; Iordan Vlad, Gurarâului; Niculae Fântână, Poiana Nr. 600 și Zaharie Braga Felmer, p. Șáros, au câștigat „Pe drumuri bune...” de Petrea Dascălul.

Moise Colceriu, Retșdorf; Niculae Ganea, Pojorta; Vasile Terbea, Lempes, câte un exemplar din »Doine și strigături.«

Simion Certes, Ormenișul de câmpie; Leonte Harabala, Viștea de sus; Arion Hodrea, Șutu și Savu Curtean, Ocna Sibiiului, câte un exemplar din »Găsitul« poveste de Emil V. Degan.

Lazar Cismașiu, Porumbacul de sus și Ion Șufană, Poiana, au câștigat Ghicituri și glume.

Câștigătorilor li s'au trimis cărțile de odata cu Foaia.

Celorce n'au câștigat și celorce au mai cerut publicarea de ghicituri le răspundem, că din când în când vom mai publica. Iar atunci vor fi poate mai norocoși. Alegerea câștigătorilor s'a făcut prin tragere la sorți.

Invățături

despre boala de râie la vite.

(Urmare.)

Cum se face lecuirea vitelor de râie?

Se vedem acum cum se face mai ușor lecuirea cu lecurile ce se pot căpăta azi în piață și la medicii veterinari (doctori de vite) cari au primit poruncă că și ei să facă tot ce le stă în putință pentru a ajuta pe cei ce au vite râioase să le poată lecu cât mai în grabă, cât mai bine și cu cât mai puțină cheltuială. Lecurile sunt multe, dar multe din cele bune nu se află, iar cele cari se află, se află numai cu greu și nu sunt toate bune, de aceea fiecare trebuie să bage bine de seamă cum le folosește, ca să nu cumva să fie leacul mai stricicios decât boala.

Aici vom scrie numai unele povețe, numai unele feluri de a lecu și anume pe acelea, pentru cari se găsesc lecurile și despre cari știm că, făcute cu bună rânduială, așa cum o spunem noi aici, ne și duc la bun sfârșit.

Lecurile

cele mai bune se fac din praf (făină) de pucioasă și apă de var nestins, proaspăt, în bucăți. Luăm 1 kg. de făină de pucioasă, 1/2 kg. var nestins, iar într'o căldare 40 de litri de apă. Stingem varul, picurând apă pe el și, după ce s'a desfăcut și răcit, îl amestecăm cu făina de pucioasă, așa, ca să se facă ca un aluat moale. Aluatul acesta îl punem în apă și-l fierbem timp de două ciasuri, amestecând bine. După ce s'a răcit, așa ca să poți ține mâna în el, turnăm în căldare atâta apă, ca să fie iarăș 40 de litri. Leacul acesta, acuma gata, încă până e cald, îl folosim așa, că spălăm într'o zi jumătate din vita râioasă, iar în ziua următoare cea-

laltă jumătate. Spălarea o facem la vitele mari cu o perie de rădăcină sau postav aspru frecând ușor, iar la oi, capre și căni scaldându-le 10—15 minute. După spălare sau scaldă vitele le trecem într'un loc cald, le acoperim și le lăsăm să se uște. La 6 zile defa lecuirea întâiu se face a doua lecuire, întocmai cum a fost făcută cea dintâiu. Cu leacul făcut mai sus ne ajungem, de regulă, la 10 vite mari și cai, și cam la 20 de oi, pentru toate trei lecurile.

Spălatul și scaldatul trebuie făcute cu multă băgare de seamă așa ca să nu rămână nelecuit nici un loc cât ai înțepă cu un ac, fiindcă altcum boala se va întinde din nou și vom face toată munca încă odată, ba chiar de două ori.

Alt leac

e un amestec de 1 litru petrol și 2 litri de lapte dulce. Amestecul acesta îl încălzim (nu la foc cu flacăra!) atâta cât să putem ține mâna în el și apoi spălăm tot așa, ca cu leacul de mai sus. Pentru vitele mari leacul acesta se poate folosi ușor, e mai greu pentru oi, pentru că la facerea scâzii ne trebuiesc cam 30 de litri din acest amestec, așa dară 20 de litri lapte și 10 litri petrol, ceea ce e lucru cam greu în ziua de azi. Afară de asta, ici colo se întâmplă de cade părul sau lâna după această lecuire, după cum e petrolul, mai tare sau mai moale, și după cum e amestecat cu laptele mai bine sau mai puțin bine.

Alt leac bun

dar numai pentru vitele mari (cai, catări măgari și în lipsa altui leac și pentru boi, vaci și viței) e țiteiul (păcura, petrolul nedestilat) amestecat bine cu apă de var. Luăm 1 kg. de var nestins proaspăt, îl stingem picurând apă pe el până se desface, apoi turnăm 15 litri de apă și după ce le-am amestecat bine le lăsăm să se așeze. Peste 10—12 ciasuri turnăm apa de pe var cu băgare de seamă în alt vas și adăogăm atâta apă ca totul să ne dea 30 de litri. Aceasta e apa de var, care se amestecă cu tot atâta țitei (așa dară 1 litru țitei și 1 litru apă de var, ori de două, trei, patru ori atâta țitei și tot atâta apă de var) ca să fie gata leacul. Tot cald (nu încălziți la foc cu flacăra!) ca și celelalte leacuri, leacul acesta se unge cu o bucată de postav ori o perie (chefer) moale, în ziua întâiu pe o jumătate a trupului, iar în cealaltă pe a doua jumătate. Lecuirea se face la 6 zile a doua oară, și la alte 6 zile a treia oară. După trei lecuri bine făcute de regulă vita e mântuită de râie, și numai ici și colea s'ar putea întâmpla ca lecuirea să o facem și a patra sau a cincea oară.

Leacul acesta e ușor de pregătit, dacă avem țitei, și de acesta se va îngriji Consiliul dirigent aducând din izvoarele bogate ce le avem și împărțindu-l prin orașele mai mari la medicii veterinari (doctori de vite). Apa de var trebuie făcută la toată lecuirea de nou, fiindcă după două zile își pierde puterea.

Cu leacul acesta lecuind, de regulă, cade părul vitelor, uneori chiar de tot, de asta însă să nu fim supărați, fiindcă în cel mult patru săptămâni părul crește din nou. Se întâmplă uneori că pielea se aprinde, se umflă și se roșește, părțile acestea la a doua și a treia ungere nu le mai ungem ori numai ușor, după ce s'au vindecat.

(Va urma).

Informațiuni

Un nou ziar în Sibiu.

La 1 Februarie v. a apărut aici în Sibiu o nouă gazetă zilnică sub numele „Patria“, organ al partidului național român, sub conducerea dlor Ioan Agârbiceanu și Dr. Sebastian Bornemisa. În articolul publicat în fruntea numărului prim și semnat de dl Agârbiceanu se spune între altele:

„Programul nostru, pentru epoca de tranziție în care ne aflăm, e cuprins în hotărârile adunării naționale dela Alba-Iulia. Munca pentru cea dintâi necesitate, pentru organizarea noastră a început înainte de a apare acest ziar, sprijinită pe organele de publicitate existente. Conștii de greutățile marilor prefaceri, adânc convinși că nu tot ce se poate face azi, e soluția și aranjarea cea mai bună și definitivă, intrăm și noi în șirul luptătorilor pentru noul stat român zidit pe temelii drepte.“

Noului ziar, care pornește la drum între împrejurări mult mai prielnice... ca o seamă dintre gazetele existente, îi dorim viață îndelungată și succes!

Abonamentul este: pe un an 60 Lei pe o jumătate de an 30 Lei.

Imprumutul național al Ardealului

— despre care am scris și în numărul trecut — se începe în zilele viitoare. Așa zărim în momentul când să punem foaia sub tipar. Pregătiți-ți-vă cu toții a semna la acest împrumut, care va ajuta la întărirea neamului! În numărul viitor vom da amănunte!

Pentru eroii căzuți la Orlat.

Femeile române din Sibiu și din împrejurime sunt invitate pe *Duminecă în 10 (23) Februarie, orele 3 p. m.*, la o consultare în sala cea mare a Prefecturii (comitatului) din Sibiu, strada Șaguna Nr. 10. — **Obiectul:** Luarea măsurilor de lipsă pentru ridicarea unui monument, în amintirea eroilor căzuți la Orlat, în toamna anului 1916, în luptele pentru întregirea neamului. Sibiu, 7 (20) Februarie 1919. *Catinca A. Bârseanu*, prezidenta Reuniunii femeilor române din Sibiu.

„*Cosinzeana*“, revista ilustrată săptămânală, care a apărut înainte de războiu timp de 4 ani în Orăștie, va reappare cât de curând în Sibiu. Vechii abonați ai revistei sunt rugați a-și da de urgență adresele esacte, pentru a li se putea trimite întâiul număr. Tot asemenea și aceia, cari doresc a cunoaște această frumoasă revistă. Cererile sunt a se adresa dlui Dr. Sebastian Bornemisa, directorul revistei „*Cosinzeana*“, Sibiu, strada Ciznădiei 23.

Pedeapsă meritată. Eva Karmen din Turnișor Nr. 563, lângă Sibiu, a fost pedepsită cu 5 zile închisoare și 300 coroane, pentru că a vândut lapte tare smântânit ca lapte natural și încă cu un preț de 3 coroane pe litră.

Aviz. Ministerul de instrucție aduce la cunoștința studenților, că deschiderea Căminului studentesc și a universității din București s'a amânat pe ziua de 1/13 Martie, din cauza tifosului exantematic, care grasează în București și a lipsei de alimente și lemne. Până la 1 Martie se vor putea lua măsuri pentru înlăturarea tuturor neajunsurilor.

Serată artistică în Sibiu. Vineri în 8 Februarie n. 1919 la ora 8 și jum. seara, va avea loc în sala cea mare delă „Unicum“ o serată artistică, aranjată de dl V. Valentineanu, cu binevoitorul concurs al dlor Ionel Crișan, Laurian Nicorescu și Nicolae Băilă. Programul e următorul: 1. a) Dima: Stefan Vodă și codrul, baladă; b) Tosti: Vorrei mori; c) Brediceanu: Arde-mi-te-ai codru des, doină, (dl Ionel Crișan). 2. Recitări, (dl Nicolae Băilă). 3. a) Verdi: Cantabile din opera *Balul mascat*; b) Caudella: *Sergentul*, baladă; c) Rotoli: *La mia bandiera*, (dl Laurian Nicorescu). 4. Recitări, (dl V. Valentineanu). 5. *Leoncavallo*: Prologul din opera „*Pagliacci*“, tradus de I. U. Soricu, editura V. Triteanu, (dl Ionel Crișan). 6. Recitări, (dl V. Valentineanu. După program urmează dans. Prețul locurilor: 10, 8 și 6 cor. Logele 40 cor. Biletele se găsesc de vânzare la dl Banciu, (Biroul Asociațiunei) și seara la cassă.

„**Calendarul Poporului**“ pe anul 1919 acum e sub tipar și apare în curând. Când va fi gata se va da de știre prin foaie. Atunci îl vor primi toți, cari l'au plătit deja sau l'au comandat, fie acum ori mai înainte. Comandele sunt a se adresa la administrația „*Foii Poporului*“ în Sibiu, strada Măcelarilor 12. Întârzierea e din cauza neregulată a poștei, care nu ne-a adus încă toate cele de lipsă.

Dela liceul din Brașov. Se aduce la cunoștința tuturor interesaiilor, că examenele de maturitate la liceul românesc din Brașov se vor ține din 18—23 Februarie 1919 st. v. și anume din 18—19 Februarie examenul scripturistic, în 23 Februarie examenul verbal. Studenții cari au de gând să se supue la acest examen să se anunțe înainte de termenul indicat la direcțiunea liceului.

Fotografii dela primirea generalului Berthelot în Sibiu și Săliște se află de vânzare în mare alegere la Librăria „*Foia Poporului*“. Sunt diferite grupuri de pe saatele noastre, fotografiate foarte frumos.

Logodnă. Emilia Popp Căciulă din B. Huedin și sublocotenentul Grigorie Ignat din Pufești, logodiți.

Aviz. Referitor la deschiderea cursurilor de finanțe, despre cari am scris în numărul trecut, se mai face cunoscut, că ascultătorii de cursuri să-și aducă cu ei în *1 Martie nou a. c.* și hainele trebuincioase de paț, căci Consiliul dirigent român le poate pune la dispoziție numai localități și paturile necesare provăzute cu saltele de paie. Pentru popotă (menză) s'a făcut deja pașii necesari.

Cărți nouă, apărute la București în timpul din urmă, au sosit la Librăria noastră.

În „Unirea“ din Blaj cetim, că jidanilor le merge strună și acum. Afacerile lor de speculă, cari sunt totdeauna dăunătoare intereselor noastre, decurg poate mai bine ca sub statul maghiar. Milioanele câștigate în decursul războiului li se duplică. Desgustul ni-e cu atât mai mare, cu cât se spune, că specula lor decurge sub protecția unor domni români. Unde e idealul? Unde e iluzia de-a stârpi tot ce-i păgubitor neamului nostru? — Din parte-ne încă promitem, a veni la timpul său, ca să ajutăm a ridică perdeaua, care azi acopere chiar prea multe.

Convocare. În conformitate cu §-ul 13 din statute, convocăm prin aceasta a X-a adunare generală ordinară a „*Reuniunii de înmormântare din districtul protopopesc gr-cat. al Sibiului*“ pe ziua de Duminecă în 2 Martie st. n. a. c., la 11 ore a. m. în sala școlii populare gr-cat. din loc (strada Podului Nr. 7). Dacă membri reuniunii la termenul indicat mai sus nu se vor întruni în numărul prevăzută în statute, adunarea generală se va ține ne-greșit Duminecă în 9 Martie st. n. a. c. la aceeaș oră și în aceeaș localitate, cu atâția membri cu câți se vor prezenta. Sibiu, 17 Februarie n. 1919. *Direcțiunea.*

Un înger de femeie. Iohana Binder din Berlin a fost pedepsită pentru ascunderea lucrurilor furate de hoțul Paul Kosche, cu închisoare de 6 luni. Aceasta e a o sută treizecișitrea pedeapsă pentru astfel de lucruri. Și să mai zici că femeia e înger?

Ce vedeau ochii, nu lăsau mâinile.

Bulgarii, în avântul vitejiei lor, sdrobeau tot ce le veneau înainte. Iar lucrurile de preț le întabulau, — fără contract, — și se făceau stăpâni pe ele. Azi Bulgaria e plină cu lucruri furate din România. Ofițerii și-au împodobit nu numai locuințele lor, ci și ale rudeniilor cu lucrurile furate. Se spune, că în fabrica de arme și munițiuni din Varna s'au aflat trei mii de plane duse din România! Nici lăcustele nu puteau lăsa o mai mare sărăcie, decât nesăturații Bulgari și soții lor. Cu toate acestea România mare din nou se va ridică și mai tare.

Morți de foame și îngheț. Cetim în foile din regat, că în București au murit mai mulți oameni de foame și îngheț. Când ne gândim, că acești nenorociți sunt frați de-ai noștri, sufletul ni se strânge de durere. Unde sunt cei cu sufletele bune și pungile pline? Noi știm, că dela noi și din toate părțile lumii sosesc ajutoare de alimente pentru România. Cui se împart aceste bucate? În vremea democrației și a dreptății, bucata de pâne pentru fiecare trebuie să fie pe-o formă. Sau nu toți suntem fiii aceleiași țări?

Ca să ne cunoască. Pentruca frații noștri, Francezii, să ne cunoască mai bine, a fost deschisă la Paris o expoziție cu diferite lucruri eșite din mâna țărancilor și a artiștilor români. Pe pereții salei, unde au fost așezate lucrurile, se înșirau una lângă alta, cusături și broderii, cari de cari mai frumoase. Lumea, între care și soția prezidentului țării, a rămas încântată de așa frumusețe. — Steagul lui Stefan cel mare, aflat într'o mănăstire de pe muntele Athos, de soldații francezi, încă a fost așezat între podoabele expoziției.

Regimentul lui Vlaicu. După cum ni se scrie, Consiliul național român din Orăștie a cerut la locurile competente, ca Regimentul român ardelean, ce se înființează în Orăștie, să poarte numele aviatorului Aurel Vlaicu, care s'a fost născut lângă Orăștie (în Binținți), a făcut școlile aci, a fost primul aviator român ardelean și s'a jertfit pentru neamul românesc. — Dorința Consiliului din Orăștie merită toată atențiunea și credem că va fi considerată. Numele îndrăznețului Vlaicu merită să rămână de pomenire din neam în neam.

Acum iasă adevărul la lumină. Fostul prinț moștenitor german, într-o vorbire avută cu un gazetar, a spus între altele, următoarele: „Pe mine viu nu mă prind. Ei vreau capul meu dar pot aștepta. Toată răspunderea pentru războiu voiesc să o încarc pe mine. În Iulie, înainte de ofensiva dela Reims, am înștiințat Cartierul general, că în fața noastră stau 40 de divizii americane. Dar de-acolo mi s'a răspuns, că să nu mă fac de răs, că abia sunt 12 diviziuni și acelea nu plătesc nimic”. — Iată ce spune fostul prinț moștenitor german. Pe atunci, noi muritorii de rând, nu puteam afla nimic din acestea. Nouă ni se comunică minciunile cele mai grosolane, ca să țină curajul în noi. Dar sfârșitul a descoperit totul.

Hindenburg iarăși vrea să se joace de-a bătaia. Vestitul Hindenburg, după cum scriu ziarele germane, a călătorit în Colberg, unde aranjează Cartierul general. Vrea să se joace încă odată cu focul, care, se vede treaba, nu l'a fript în dejuns.

După trântea din nou vreau să se scoale. Ministrul Austriei de azi, Dr. Renner, la o adunare electorală a zis, între altele, următoarele despre starea de azi a arhiducilor și conților căzuți prin revoluție: Se prefac oamenii c'au murit, dar pe ascuns lucrează de zor. Coroana (a împăratului) și-a pierdut puterea ei și cu ea a pierdut fostul împărat și cele 10 milioane de coroane, cari le avea ca leafă și cari erau stoarse prin sudori de sânge din munca poporului. Arhiducii (și ceialalți trântori) sunt înlăturați din viața publică și par'că îți vine nu știu cum să îi vezi pe acești îngâmfăți de odinioară astăzi atât de umili. Principii, conții, marii proprietari, cari ședeau în casa seniorilor și la al căror semn trupele porneau împotriva muncitorilor, azi trăesc ca ori și care burghez simplu și nebatător la ochi. În ascuns însă adună bani, strâng milioane, cumpără partide politice, cu nădejdea că doară-doară or mai apucă vr'odată hăturile țării iar în mâna lor...

Nu e bine omului să fie singur. Cum știm, preoților romano-catolici nu le eră iertat să se căsătorească. Războiul, care a mai scos și alte idei, decât cele vechi, a dat curaj unui preot romano-catolic s'ο rupă cu trecutul. Dânsul caută acum prin anunțuri în gazete pe Eva, care să-i ușureze greul vieții. Că ce vor zice la aceasta mai marii lui, vom vedea.

Barbariile Ungurilor înaintea sfatului păcii. Ministrul Franței din România, marchizul St. Aulaire, care, — după cum am amintit și în numărul trecut al Foi, — a plecat spre Paris, n'a uitat să ducă cu sine și cumpăna dreptății. A strâns nobilul fiu al Franței amănunte și date despre barbariile și cruzimile săvârșite de Unguri contra Românilor în teritoriile încă neocupate și pe baza acestora va cere dela sfatul păcii ca aceste pământuri să fie cât mai curând ocupate, spre a pune odată capăt cruzimilor aziatice ale Ungurilor.

Mare foc lângă Iași. Din pricine necunoscute până acum, magazinul de muniții de lângă Iași a luat foc. Aprinzându-se lăzile cu muniții s'a produs o detonătură groaznică, băgând în frică întreg orașul și jurul. Până acum n'au sosit știri despre viețile omenesti pierdute cu ocaziunea focului.

Întâi să-și ispășească păcatele. Când a umblat zilele trecute Vilson în Europa, Germanii l'au invitat să le vadă și țara lor. Făceau socoteala în capul lor, că acolo la ei acasă, cu banchete, flori și muzică, îi vor putea muia inima. Dar tătucul Vilson nu înzadar e american. Le-a răspuns la chiemare cam așa: Poporului german îi trebuie mulți ani de pocăință pentru a-și șterge fărădelegile și a dovedi sinceritate (adeverată prietenie). Nici un American nu se poate gândi să meargă acum în Germania, fără numai silit de slujba lui. Ca urmare resping orice ademenire de felul acesta. — Și când te gândești la ce-au fost și ce se credeau odată...

Tras la răspundere. Pentru că a împărțit scrisori, în cari eră batjocorită armata română, locotenentul ungar Iuliu Erdős a fost dat în judecată. Sperăm că-i va trece pofta de așa ceva.

Iarăși negrija. Sergentul Nistor, umblând cu un revolver, despre care nu știa, că mai are un glonte în el, s'a slobozit și a nimerit pe soldatul Plopeanu, care a rămas mort pe loc. Din câte primejdii n'a fi scăpat bietul soldat și acum să moară din negrija unui om.

Poșta redacției.

I. B. în C. Scrisoarea cu data de 14 Febr. a venit desfăcută, fără nici un manuscript în ea. Binevoii a mai repetă odată cele scrise.

M. I. F. în Beiuș. În unul din numerele viitoare credem, că vom putea face loc celor trimise.

Studentul. De ce nu ți-ai dat Dta la timpul său adresa completă? Noi trebuie să știm numele întreg și domiciliul celor cer publicarea la ceva în Foaie.

Correspondenții noștri sunt rugați a ne scrie totdeauna cât se poate de curând despre cele ce se petrec pe satele noastre. Fiind circulația poștei foarte neregulată, scrisorile sosesc și așa cu mari întârzieri.

Mersul trenurilor în Sibiu

Trenul 5912 Sibiu—București pleacă ora 5.44 p. m.	
" 5911 București—Sibiu sosește " 11.00 a. m.	
" 8401 Sibiu—Copsa-mică pleacă " 6.20 a. m.	
" 8411 " " pleacă " 4.02 p. m.	
" 8404 Copsa-mică—Sibiu sosește " 11.35 a. m.	
" 8412 " " sosește " 10.05 p. m.	
" 5801 Sibiu—Vințul de jos pleacă " 8.00 a. m.	
" 5804 Vințul de jos—Sibiu sosește " 7.30 p. m.	
" 6012 Sibiu—Cisnădie pleacă " 5.23 a. m.	
" 6011 Cisnădie—Sibiu sosește " 7.00 a. m.	
" A 2 Sibiu—Căineni pleacă " 7.04 a. m.	
" A 1 Căineni—Sibiu sosește " 10.30 a. m.	
" 9024/9013 Sibiu—Sighișoara pleacă în ficare Luni, Miercuri și Vineri ora 7.43 a. m.	
" 9014/9023 Sighișoara—Sibiu sosește în ficare Marți, Joi și Sâmbătă " 7.00 a. m.	

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.

Arândare de pășunat.

Comuna bisericască ev. A. B. din Roșia săsească arândează pășunatul de cca. 400 jugăre din „Roßbach și Böckert” pe timpul din 1 Martie 1919 până la 28 Februarie 1920. Arândarea se face Duminecă în 23 Februarie n. c., la 11 ore a. m., în școala evanghelică, pe calea licitațiunei publice ceuice va oferi mai mult. Oferte ulterioare nu se primesc. Prețul de strigare: 3300 cor. Vădiu: 330 coroane.

Roșia săsească, 9 Febr. 1919.

Presbiterial ev. A. B.

Ca mașinist

sau morar, la orice fel de mașină, caută loc un tinăr fără familie. Adresa se poate afla la administrația Foi.

O țiglarie

în stare bună, cu 2 cuptoare, o magazie mare, uscătoare și cu formele de lipsă, 2 odăi de locuit și culină, dinpreună cu 6 jugăre de pământ, sunt de vânzare.

Doritorii să se adreseze la administrația acestei Foi, unde vor afla adresa respectivului proprietar.

Nr. 56-1919 not.

Publicațiune.

Comuna Beclean dă în arândă pentru folosința anului 1919 pășunatul de munte din „Valea Radului”.

Prețul strigărei 400 Cor. Vădiu 20%. Licitațiunea se va ține în 9 Martie 1919 n., la 1 oră d. a. în cancelaria notarială.

Amănunte se dau în cancelaria notarială până în ziua de licitațiune.

Beclean, 10 Februarie n. 1919.

Primăria Comunală.

Cine știe ceva

despre Vasile Ghișoiu din comuna Călnic, județul Sibiu, fost soldat la reg. 23 honvezi? A luat parte la luptele din Galiția 1915, de când nu se mai știe nimic de el. Cine poate da ceva știre, binevoiască a scrie lui Vasile Ghișoiu în Călnic (Kelnek, p. u. Szászsebes).

Mașina de tăiat

îmi permit a o recomanda onorativ public. Cu toată stima

Robert Skrotzky

în Sibiu, str. Turnului Nr 5

Moară de vânzare.

Din cauză de tovărășie se vinde din mână liberă o moară cu motor sistem „Diesel” 24 cai putere, stabil, aproape nouă, aflătoare într-o poziție bună pe Târnavă mică. Edificiul morii e foarte bun, cu 2 odăi pentru locuit.

Doritorii pot afla numele proprietarului la Administrația Foi.

Cine știe ceva

dintre iubiți cetitori despre Nicolae Mihu și Vasile Mihu foști prizonieri în Rusia, să binevoiască a înștiința pe fratele lor Constantin Mihu în Chesler, p. u. Micăsasa, județul Târnavă mică.

Un taur

de rasa Pinzgauer, în etate de 2—3 ani, se caută spre cumpărare. Vânzătorii să se adreseze primăriei comunei Galeș (p. u. Săliște).

Prin aceasta ne permitem a aduce la cunoștința onoratului public, că cu ziua de 1 Ianuarie 1919 am preluat Fabrica de casse de fer, instalațiuni electrice, apaducte și cloșete a dlui Gustav Moess sen., care firmă o vom conduce mai departe sub firma noastră

MOESS & SCHLEZAK.

Totodată facem cunoscut, că toate lucrările, ce se țin de bransa noastră, le executăm prompt și cu pricepere pe lângă prejuri solide. Casse de fer gata avem în depozit. Casse nefolosibile sau demolate se reparaază din nou.

Cu toată stima

Moess & Schlezak.

Sibiu, 15 Ianuarie 1919.

Moess & Schlezak.